Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 7, 1983 No. 86. VOL. XC.

Відбудеться Український Фестиваль в Дітройті

Дітройт, Миш. — В днях 13, 14 і 15-го травня Дітройт стане українським містом, зокрема його частина над рікою, де відбуватиметься Український Фестиваль.

На Гарт Пляза біля Ренесанс Центру появляться барвисті українські костюми, залунає українська музика й пісня, закружляють у вирі танку українські танцюристи. Український Фестиваль вже має свою традицію і втішається великою популярністю, притягаючи понад 100,000 гостей.

Вже від довшого часу громадські та церковні організації приготовляють різного роду смачні страви для продажу на фестивалі, а студентська громада має монополію на торти. Та не тільки йде підготовка у харчовій ділянці, інші групи інтенсивно готуються до виступів в програмі, ще інші підготовляють виставку. Вже вибрано на королеву Фестивалю Христину Юзич, дочку д-ра М. і Х. Юзичів, ученицю Української Середньої Школи Непорочного Зачаття. Її коронація відбудеться під час відкриття в п'ятницю, 13-го травня, в год. 6:30 по полудні.

Цього року в програмі візьмуть участь танцювальні групи Америки і Канади: відомий 80 — членний ансамбль „Гомін України" з Дітройту, під керівництвом Іванни фон Драгінди-Кульчицької, ансамбль парафіяльних співаків Володимира і Ольги з Віндзору та ансамбль „Зірка" з Дітройту. Вокальні точки виконають: Одарка Худоба, сопрано з Торонто, та ансамбль „Іскра" учні Середньої Школи Непорочного Зачаття, керівник Л. Стасів-Гнатюк. З інструментальною музикою виступлять: М. Сердюк — бандура з оркестрою „Гомін" та ще дві оркестри: „Каменярі" і „Галичани".

Темою виставки українського народного мистецтва в Етнічній Галерії є українська писанка. Це вперше цього року визначні писанкарки Дітройту й околиці, а також власники колекцій запрезентують відвідувачам виставки красу української писанки у всіх її неповторних мотивах. Влаштуванням виставки займається 76-ий Відділ СУА під головуванням М. Васильковнч.

Українські фестивалі завжди зараховують до найкращих етнічних фестивалів Дітройту. У великій мірі це заслуга багатої та різноманітної програми, що її організує та провадить І. фон Драгінда-Кульчицька та дбайливо підготовленої виставки українського народного мистецтва. Смачні українські страви і напитки дають нагоду відвідувачам фестивалю гарно провести ціле пополудня і вечори. Український Фестивальний Комітет запрошує всіх українців прибути та привести своїх приятелів. Вступ на програму і виставку вільний. Години фестивалю: п'ятниця, 13-го травня від 11:30 ранку до 12:00 ночі, субота, 14-го травня від 12:00 вполудне до 12:00 ночі; неділя, 15-го травня від 12:00 вполудне до 10:00 вечора.

Офіційне відкриття Українського Фестивалю буде в п'ятницю в год. 6:30 по полудні в присутності представників міського і стейтового урядів та представників українського духовенства і громадських установ.

Українські писанки окрашують сторінки американського журналу

Ню Йорк, Н.Й. — Місячник „USAIR" за квітень ц.р. подав обширну статтю, вдекоровану прегарними кольоровими знімками українських писанок п.н. „З України з любов'ю" пера Романа Рожія. Автор вичерпно подає історію української писанки, спосіб її виконування та зв'язані з нею деякі легенди. Він підкреслює також що традицію писання писанок, що процвітає дальше в українському народі і яка є перещеплена тут на американську землю, де молоді та старші українці кожного року продовжують ту прегарну традицію.

Журнал подає, що Роман Рожій, автор статті, живе в Ню Йорку, а писанки писала Христина Левандовська-Фіоре.

„СЕЛО ВИМЕРЛО"

АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА В 50-ТУ РІЧНИЦЮ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ, В РОКАХ 1932-33

Дорогі й улюблені Брати і Сестри!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

У цьому несамовитому столітті, з дня на день, все ширшими річками спливає в океан майбутності людська кров, а сльози матерів, вдовиць і сиріт парують у небо, заволікаючи його часто-густо сірими хмарами безнадійності. Нема дня, щоб змучена, **вогнем спалена і залізом немилосердно пошматована земля не приймала в своє лоно нові й нові тисячі мучеників і страдників сьогоднішньої жорстокої доби.** До цього жертвоприношення Боже Провидіння знову покликало й український народ, щоб знову випробувати його відданість Богові та його любов до людини взагалі, а української — зокрема.

В кожному черговому столітті буття нашої нації історія закарбувала на своїх скрижалях „судні дні", дні печалі і ридань, та дні до болю гострого смутку. Так це записано і в історії жидівського народу, пророки якого заповідали зшестя на грішну землю Визволителя, Сина Божого-Христа Спасителя. Згадаймо хоч би ридання кільканадцяти тисяч жидівських матерів, життя дітей яких було силою прикорочене владним Людоненависником.

Цьогорічний Великдень у житті українського народу і вірних Української Православної Церкви позначений невимовно болючим спогадом всього і **тільки 50-літньої давності: в роках 1932-33 Москва—**

(Продовження на стор. 3)

Український Ню Йорк не забув Романа Купчинського

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 30-го квітня ц.р., відбувся тут, в Українському Інституті Америки, вечір в пошану поета, письменника, журналіста і композитора-пісняра Романа Купчинського, який зібрав рекордове число добірної публіки, що прийшла з бажанням згадати улюбленого всіми автора.

Безпосередньою причиною вечора була поява вибраної лірики і прози Романа Купчинського під назвою „Невиспівані пісні", під редакцією Богдана Бойчука і Ольги Кузьмович та з мистецьким оформленням Ореста Слупчинського. Підготована з великою старанністю і пієтизмом до покійного письменника та журналіста збірка містить поруч вибраних віршів, фейлетонів, споминів і т. зв. „терпких думок" також багато знімок з життя Романа Купчинського і біографічні нотатки самого автора, які, як багато із творчості письменника, залишилися незакінчені. Тому хронологію його життя і дещо про його творчість подав до збірки Богдан Бойчук.

„Невиспівані пісні" вибрані із залишеної творчої спадщини Р. Купчинського це вже либонь остання збірка віршів та прози поета, письменника і пісняра. Її появу слід завдячувати наполегливості групи, яка мала особливе відношення до Покійного, із пластової ватаги „Бурлаки", що зібрали фонди на видання збірки та довели до її появи. Вони також були організаторами вечора в Українському Інституті Америки, а провадила ним людина, що найбільше вложила праці для здійснення задуму, член пластової ватаги „Бурлаки" інж. Володимир Гнатківський.

Багата програма вечора розпочалася словом про поета Ольги Кузьмович, яка з великим сантиментом до Р. Купчинського змалювала присутнім його сильветку, його настроєву творчість та його останні роки життя на американській землі, на яку він ніяк не міг переселитися.

У мистецькій програмі виступали новостворений квінтет хору „Думка" в складі Сяні Качарай, Віри Кособич, Моніки Крітікос, Дозі Ластовецької і Марійки Мулик, та виступи солістів Марти Кокольської-Мусійчук і Юрія Богачевського. Всі вони співали виключно пісні Р. Купчинського, а фортепіяновий супровід сповичав в руках Михайла Лева.

Рецитації віршів поета „Багата Ти єси..." і „Ода до пісні" виконали члени Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької Стефа Назаркевич-Юзенів і Орест Кебало.

Уляна Любович поділилася з присутніми споминами із зустрічей з Р. Купчинським у Львові та Ню Йорку, а актор Степан Крижанівський по-мистецьки відчитав зворушливий нарис Миколи Понеділка п.н. „Знайомство з Романом Купчинським".

Програма вечора була в цілості награна для „Голосу Америки" і буде передана в Україну.

Після закінчення програми родина Р. Купчинського під проводом доньки Тані та брата Юрія гостила всіх присутніх перекускою, а учасники мали нагоду ще дальше згадувати кольоритну особовість Покійного та набути останню його збірку лірики і прози, як також збірку пісень, що появилася раніше п.н. „Ми йдемо в бій".

Найновішу збірку п.н. „Невиспівані пісні" можна замовляти поштою в ціні 8 дол. на адресі: Юрій Ференцевич, 10 Bond St., Jersey City, N.J. 07306.

Шевченкознавчою конференцією НТШ започаткувало працю у новому будинку

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 30-го квітня ц.р., три українські наукові установи Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук в ЗСА і Український Науковий Інститут Гарвардського Університету влаштували спільну наукову Шевченкознавчу конференцію вперше у новопридбаному будинку НТШ-А, тут при 63 Схід. 4 та авеню.

Конференцію відкрив голова НТШ-А, водночас президент Головної Ради НТШ, д-р Ярослав Падох, висловивши радість, що оце вже втретє всі три українські наукові установи спільно вшановують Тараса Шевченка науковою конференцією. Він висловив теж радість, що новий етап праці НТШ-А розпочинається такою світлою конференцією у новопридбаному будинку і — парафразуючи вислів Шевченка — висловив надію, що „зробивши мале, зробиться й велике". Він описав коротко приміщення в новому будинку, покликаючи нагоди на конечність впорядкувати, побілити і зберегти для наукових книгозбірень і бібліотеку.

Новий будинок НТШ

Коротким словом привітав конференцію голова Філологічної Секції НТШ проф. Василь Лев, передаючи дальший провід голові Секції Шевченкознавства, професорові літератури в Гарвардському університеті Григорієві Грабовичеві.

Проф. Г. Грабович, як перший доповідач на тему „Контексти шевченкознавства" підкреслив, що творчість Шевченка вміщається в усіх контекстах — історичному, політичному, культурному і інших. Шевченко є єдиною постаттю в історії України, яку визнають і величають всі українські люди. Націоналісти вважають його за носія правди, комуністи за батька народу. „Автопортрет" Шевченка став іконою, а „Заповіт"

(Продовження на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ ВИЗНАЄ ПОВСТАНСЬКИЙ РУХ В НІКАРАҐУА

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен заявив у середу, 4-го травня, що повстанські групи в Нікараґуа, які отримують допомогу від Центральної Розвідчої Агенції — це „борці за свободу" проти уряду, який „зрадив свої принципи революції".

Президент сказав, що сандіністський режим в Нікараґуа, який прийшов до влади в 1979 році, „це уряд, народжений з дула гармат", і він поставив під сумнів його право перебування при владі.

„Що може зробити його законним як не народ Нікараґуа, який добивається нагоди проголосувати за такий уряд, який вони собі бажають?", — спитав риторично Президент. Нікараґуанські „борці за свободу" розпочали свою боротьбу після того, як сандіністський уряд скасував право голосування та інші права.

До сьогоднішньої заяви Адміністрація говорила тільки про секретну допомогу протиурядовим групам в Нікараґуа, щоб припинити потік зброї для лівих партизанів в Ель Сальвадорі. Завваги Президента показали, що він чи хтось інший з високих офіційних осіб заговорили вперше про бажання допомогти групам, які виступають проти сандіністського режиму в Нікараґуа.

Потім офіційні особи Білого Дому відмовилися пояснювати завваги Президента.

Викриття совєтських шпигунів продовжується

Сідней, Австралія. — Пресові агенства інформують, що також країни південносхідньої Азії вирішили переглянути статус совєтських „дипломатів", які, подібно як в Америці і Европі, займаються шпигунством. У зв'язку з тим, заявив представник Малайзії, росте ненависть і настороженість до політики Совєтського Союзу і її представників за кордоном.

Країни цього простору одноголосно заявили, що вони не терпітимуть в себе шпигунської діяльности совєтських „дипломатів" і пороблять заходи, щоб в їхніх країнах не повторилась ситуація Франції, Великобританії З'єднаних Стейтів Америки, Західньої Німеччини та багатьох інших країн світу.

Першою „персоною нон ґрата" був проголошений перший секретар совєтської амбасади в Австралії, Валерій Іванов, якому австралійська розвідка доказала, що він займається діяльністю, яка противорічить статусові дипломата, а це означає, що він займався шпигунством в користь СССР. Москва зрозуміла мову австралійських чинників, — кажуть політичні спостерігачі, — і наказала Іванову негайно повернутися до Москви, щоб тим самим оминути розголосу, бо ще добре не затихли голосні протести у Франції, яка, як відомо, викинула з країни 47 совєтських „дипломатів"-шпигунів.

У світі

ПІСЛЯ ДВОХ СЕРІЙ переговорів з Совєтським Союзом про покращання відносин, Китай робить спроби поліпшити свої відносини з іншими комуністичними країнами Східньої Европи. Гу Ябоганґ, лідер комуністичної партії Китаю, з групою щонайменше чотирьох високих керівників виїхав у середу, 4-го травня з Пекіну, щоб відвідати Румунію і Югославію. Ці дві країни є єдиними східньоевропейськими країнами, з якими Китайська комуністична партія підтримує міжпартійні зв'язки. Заступник міністра закордонних справ Китаю Чіян Чішен, який вилетів разом з Гу, відвідає потім Мадярщину, Польщу і Східню Німеччину. Чіян був головою делегації на переговорах з Москвою.

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ Сандро Пертіні розпустив у середу, 4-го травня, парлямент і тим самим відчинив шлях до передчасних виборів у червні цього року, чого вимагала італійська соціялістична партія. Політичні лідери зустрілися в четвер і обговорили точну дату виборів.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран засудив у вівторок, 3-го травня, окупацію Камбоджі в'єтнамськими військами, але одночасно він засудив також кліку Поль Пота, яка входить в коаліцію сил, що ведуть боротьбу проти в'єтнамської окупації. Міттеран назвав повстанців Поль Пота, колишніх правителів Камбоджі „кровавими і в наших очах неоправданим режимом". На офіційному державному бенкеті в перший день своїх відвідин Китаю Міттеран сказав прем'єр-міністрові Чао Чіянґ, що Франція підтримає зусилля на відновлення незалежности, миру і невтралітету Камбоджі.

З МОСКВИ ПОВІДОМИЛИ у вівторок, 3-го травня, що совєтський лідер Юрій Андропов запропонував зменшити в Европі ядерні сили середнього засягу до сучасного рівня сил НАТО в числі боєголовок, а також в кількості ракет і літаків. Його пропозиція, в якій багато місць залишаються неясними, повторює вимогу включити британські та французькі ракетно-ядерні сили в арсенал НАТО і далі стоїтиме на перешкоді розміщення американських ракет типу Першінґ-2 і крилатих ракет в Европі наприкінці цього року.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ Єгипту і західні дипломати сподіваються, що Єгипет відновить свої дипломатичні відносини з Совєтським Союзом у найближчому майбутньому. Дипломатичні відносини між цими двома країнами були зірвані президентом Анваром ель-Садатом у вересні 1981 року.

УРЯД ІРАНУ ПОВІДОМИВ у середу, 4-го травня, що він розпускає комуністичну партію Ірану, яка існувала під назвою Тудеґ, обвинувачуючи її в шпигунстві на користь СССР. Кілька годин пізніше міністерство закордонних справ Ірану повідомило, що воно наказало 18-ом совєтським „дипломатам" покинути країну. Міністерство ясно не вказало, що вигнання „дипломатів" пов'язане з забороною комуністичної партії.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство „Новості" в середу, 4-го травня, відкинуло обвинувачення швайцарського уряду в тому, що представники агентства в Берні, були замішані в підбурюючій діяльності проти Швайцарії. Закриття представництва агентства „Новості" в Берні агентство назвало ворожим актом, який може пошкодити совєтсько-швайцарським відносинам.

В ПОЛЬЩІ НАПАЛИ НА МАНАСТИР

Варшава, Польща. — Джерела Католицької Церкви в Польщі повідомили в середу, 4-го травня, що польська служба безпеки вірвалася в жіночий манастир і побила працівників, які належали до церковної групи, яка допомагає сім'ям ув'язнених членів „Солідарности".

Група з 15-20 осіб у шкіряних куртках у вівторок вдерлася до манастиря в той час, як посилені патрулі поліції були на сторожі довкруги у старій дільниці Варшави.

Шість членів церковної групи допомоги, серед яких були дві жінки, були сильно побиті ніжками від крісел, палицями і ручкою від лопати. Чотирьох інших, які були сторожами, забрали і відвезли 15 миль на північ від Варшави і залишили в лісі. Одного з них потім треба було відвезти до лікарні.

Цей напад на манастир відбувся в час складних відносин між польськими властями і Католицькою Церквою з огляду на запляновану приїзд до Польщі Папи Івана Павла II у червні цього року.

Хоч Церква і режим співпрацюють у приготуваннях приїзду, наступило певне напруження тому, що костьоли стали збірними вихідними пунктами, звідки починалися перипротрадневі демонстрації та маніфестації з нагоди польського національного свята конституції 1791 року. Під час тих демонстрацій поліція безпощадно розганяла учасників водними гарматами, сльозоточивим газом і палицями. Багато осіб були поранені, один робітник убитий, багато інших арештовані.

Напад на манастир Сестер Францішканок при костьолі св. Марціна стався у вівторок о годині 7:30 по полудні, коли околиця була насичена поліцією, яка чекала на закінчення Служби Божої в костьолах і була напоготові розганяти вірую чих і тим самим не допустити до демонстрацій.

В Америці

СЕНАТОР ЧАРЛЗ Персі перестеріг у вівторок, 3-го травня, президента Роналда Реґена, що його впертість щодо розміщення ракет типу MX у вже готових сховищах турбує багатьох законодавців ... права міжконтинентальних ракет MX напевно опиниться знову в Конгресі, якщо Президент і його кабінет не вийдуть з новою альтернативною пропозицією. Ч. Персі вважає, що Адміністрація мусить визначити інші напрямні для представників ЗСА, які ведуть переговори з СССР в Женеві і добитися підписання нового договору про скорочення міжконтинентальної нуклеарної зброї. Нова пропозиція совєтського лідера Юрія Андропова, на думку Ч. Персі, може бути добрим вихідним пунктом у зміні переговорів.

СЕНАТОР ГОВАРД Бейкер, лідер републіканської більшости в Сенаті, запевнив президента Роналда Реґена, що голосування над бюджетом Адміністрації відбудеться незабаром і що всі 51 републіканських сенаторів, а також деякі консервативні демократи, голосуватимуть за пропозицію Уряду. В кожному разі Бейкер не передбачає великої підвишки податків чи зниження видатків на оборону, згідно на дозброєння Америки.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнберґер заявив кореспондентам, що Адміністрація президента Роналда Реґена напевно візьме до уваги нову більш прецизну пропозицію совєтського лідера Юрія Андропова і американські представники прийдуть до Женеви за тиждень з новими, оновленими пропозиціями. Вайнберґер заповів, що ця тема буде ще обговорюватись на окремому засіданні кабінету і Крайової Ради Безпеки.

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки до Об'єднаних Націй Джин Киркпатрик категорично заперечила вістку, що вона, мовляв, передала вже на руки президента Роналда Реґена свою резиґнацію з посту амбасадора і що вона не має в пляні робити цього в найближчому майбутньому. Речник американської місії в ОН Джоел Блейкер заявив кореспондентам, що коли б Дж. Киркпатрик зрезиґнувала, то про цю справу повідомив би сам Президент, а не колюмністи, які ботаються у здогадах. Він при тому критикував деяких колюмністів і кореспондентів за поспішне коментування неправдивих інформацій. Блейкер мав на увазі двох синдикованих колюмністів Ровленда Евенса і Роберта Новака, які поінформували, що Киркпатрик вже зрезиґнувала, передала свою резиґнацію на руки Президента, але він ще намагається переконати амбасадора, щоб вона залишилася на своєму пості.

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту заявили, що ЗСА не будуть більше відбудовувати будинку своєї амбасади в Бейруті, знищеної вибуховим матеріялом. Будинок переглянула спеціяльна комісія і ствердила, що його відбудова коштувала б більше, як придбання нового будинку. Американські речники роздивляються за новим об'єктом для амбасади, а тим часом бюра амбасади працюють в різних принагідних приміщеннях, зокрема в культурному американсько-ливанському центрі, хороненому залогою морських піхотинців.

РЕЧНИКИ ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюра Інвестиґацій заявили, що вони почали перевіряти справу пресової секретарки амбасади Нікараґуа у Вашінґтоні, проти якої висунені підозріння, що вона займається шпигунством, а згідно очолює сітку шпигунів, які збирають інформації і передають їх своєму комуністичному урядові. Або „приязненій" совєтській амбасаді. Цим шефом шпигунів була б бути жінка надзвичайної фізичної краси Андела Сабальос. Службовці розвідних центрів ЗСА передадуть в скорому часі зібрані ними матеріяли до Державного департаменту, а після того западе рішення, що робити з черговим комуністичним шпигуном.

ПОВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНС

Виконуючи свою статутову повинність повідомляю, що встановлене статутом річне засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу відбудеться на Союзівці, оселі УНС, при Фордмор Ровд у Керґонксоні, Н. Й., в тижні від 6-го червня 1983 року.

Наради почнуться в понеділок, 6-го червня 1983 року, в год. 10-ій рано і відбуватимуться протягом тижня аж до вичерпання всіх справ на їхньому звичайному порядку.

Усі члени Головного Уряду УНС статутово зобов'язані до участи в цих нарадах.

Іван О. Флис, головний предсідник

Джерзі Сіті, Н.Дж., 6-го травня 1983 року.

Української Корпорації відповідає Адміністрація Сідар Гилл Меморіял

Вашінґтон.—Нас запитують люди, чи для того, щоб поховати в Пам'ятнику-Мавзолеї треба тіло спалювати?

Відповідь. Поховання в Мавзолеї відбувається так само, як і в землі, у домовині-гробі, в цілості. Поховання зроблені у стінах; при кожній домовині є відповідний напис. Однак, якщо хтось забажає, щоб його тіло було спалене, а вже потім поховане в Пам'ятнику-Мавзолеї „Жертвам за волю України", це також можливе і таке поховання коштує дешевше. Тоді буде зберігатися урна з рештками праху, з відповідним написом. Якщо людина не відкидає віри в Бога-Творця і відходить у інший світ, то Церква немає нічого проти такого способу поховання. Це особливо важливе для наших людей, які живуть у країнах Південної (Латинської) Америки, бо там існує закон, за яким тіло після кількох років у землі викидають і дають місце для нового поховання.

В Пам'ятнику-Мавзолеї при 4111 Пенсильванія авеню в американській столиці, присвяченому „Жертвам за волю України", поховання будуть зберігатися навіки, з усім доглядом і з усією відповідальністю.

Запитують наші люди також про кошти перевозу тіла до Вашінґтону. На це відповідаємо, що перевіз померлого із іншого міста, часто навіть літаком до Сідар Гилл Меморіял Українського Цвинтаря коштує дешевше, ніж би коштувала похоронна процесія та інші видатки на місці. Адміністрація може все наперед полагодити. Ви можете вплатити до Корпорації вже тепер, наперед, кошти перевозу і, не залежно від вашого віку, висота оплати не буде змінена, навіть інфляція грошей не змінить домовленої ціни.

Крім того, що поховання у Пам'ятнику-Мавзолеї є дешевше, треба ще пам'ятати, що Пам'ятник-Мавзолей „Жертвам за волю України" матиме колосальне значення, як Український Пантеон Віри, Терпінь, Єдности і стремління до незалежности нашої нації. Це буде історичний пам'ятник-велетень, який свідчитиме про наше минуле і сучасне майбутнім поколінням. Історична мапа України буде вирізьблена на найдорожчому синьо-жовтому ґраніті. Про історію змагань України розповідатимуть мистецькі барельєфи, у тому й про 1933 рік, і про українські перемоги.

Додатково інформуємо, що люди, які,—перша 1000 осіб,—спричинилися до закупу першої тисячі місць поховань у землі, будуть записані на спеціяльних таблицях біля вічного вогню, як будівельники Пам'ятника-Мавзолея. Люди, які тепер закуплять кращі, королівські місця поховань у Пам'ятнику-Мавзолеї, в третьому ряді на ріст людини, дістануть ці найкращі місця, коли Мавзолей буде вже збудований. Пригадуємо, що коли вже буде встановлений величний Пам'ятник-Мавзолей „Жертвам за волю України", тоді ціни на місця поховань у криптах будуть значно вищі, якщо ще будуть місця, адже їх тільки 7,680.

Купуючи вже тепер мавзолейні місця-крипти, ви одночасно допомагаєте справі будови Пам'ятника-Мавзолею, а також стаєте власником крипти-поховання, маєте право комусь те місце передати чи подарувати.

Американський столичний цвинтар Сідар Гилл Меморіял Парк, а головно директор його Беррі Тенцер із дружиною (яка є рідною сестрою Галини Андреадіс) дав нам, українцям у ЗСА, найкращу площу під Пам'ятник-Мавзолей при 4111 Пенсильванія авеню, вартістю понад один мільйон долярів, і фінансуватиме будівлю монумента-велетня. За це ми йому вдячні, і про це буде відповідний напис на Пам'ятнику-Мавзолеї.

Але головними будівничими Пам'ятника-Мавзолею є ми, українці, люди, які купують крипти місця поховань у тому небувалому ще в історії українців у Америці пам'ятнику. Купуючи тепер крипти, люди не лише роблять собі фінансову вигоду, моральну прислугу та увіковічнять своє ім'я (свій рід) на стінах історичного пам'ятника. Вони, як будівельники, роблять велику послугу для українського народу, бо не на словах, а ділом задокументовують українську історію на цілі століття.

Замовляти, або звертатися за докладнішими інформаціями передплаченим телефоном (колект) 301—568-0630, або писати на адресу: Cedar Hill Ukrainian Memorial, Inc. P.O. Box 9157, Suitland, Md. 20746.

Концерт ансамблю „Гомін степів"

Ансамбль „Гомін степів".

Козацькому роду нема переводу, а кобзарському роду ще й поготів. Коли козацького роду, можна сказати, щораз меншає, то кобзарський рід зростає. Та ще який кобзарський рід! Молодий. Найкраще назвати його по-американському: рід молодих супер-кобзарів.

Таке радісне, чарівне диво появилося 17-го квітня 1983 року в залі Українського Інституту Америки, в Ню Йорку. В неділю, 17-го, вийшли на сцену 17 молодих суперкобзарів. Дівчата-красуні у вінках і хлопці-соколи у жупанах. І мені нагадалися слова з поеми „Лебеді материнства" Василя Симоненко: „Будуть тебе кликать у сади зелені хлопців чорночубих диво-наречені". І кликали і заманили, і зачарували, і заворожили, і полонили усіх нас, слухачів.

В повній дисципліні, в зіграннї інструментів, у зіспіванні голосів, який можна досягнути тільки після дуже солідної і послідовної кропітної праці над собою зокрема і над ансамблем в цілості,—понеслись чарівні звуки „живих струн" 17 інструментів і 17 голосів.

У програмі ансамблю було 11 вокально-музичних творів, дві інструментальні композиції, „Гомін степів" Григорія Китастого й інструментальна сюїта (як вони це назвали) з „Байди" Гната Хоткевича.

Вибрали твори двох наших найвизначніших композиторів кобзарського мистецтва. Це правильно і самозрозуміло, менше ще до того здивували музичні обрібки молодих, надійних початківців-композиторів, членів ансамблю. Це третя інструментальна композиція цього вечора, старовинна англійська баляда „Скарборо фер", опрацьована на бандури членом ансамблю Миколою Дейчаківським. Крім цього, ще музична обробка на бандуру Юліяна Китастого, мистецького керівника, та Івана Лехіцького, члена ансамблю. Хочу цією рецензією дати їм поштовх до дальшої композиторської творчости.

Можна було б обговорити кожну точку програми зокрема, бо всі вони були цікаві і з великою різнорідністю музичних жанрів, від нових обрібок народних пісень до композиторських творів, головно Г. Китастого, аж до „Думи про Симона Петлюру" в виконанні ансамблю. Але не буду їх докладніше обговорювати з тієї причини, що хочу в цій короткій рецензії подати ще кілька загальних думок, важливіших, на мою думку.

Хочу підкреслити дуже додатнє явище у виконуванні творів ансамблем, а саме міміка облич виконавців. Вона така яскрава, чітка і жива, і так міняється з кожною фразою виконуваної пісні, що на їхніх обличчях, наче у дзеркалі, відбивається глибоке переживання того, що співається: тугу і жаль, радість і щастя, трагедію і патос, і, вкінці, неперевершений гумор українських народних жартівливих пісень. Дуже додатня риса ансамблю—це знаменита дикція усіх, без виїмку.

Якою дорогою дійшов ансамбль „Гомін степів" до цих вершин кобзарського мистецтва? В кожному разі не легкою і не короткою. Багато з них від дитинства полюбило і віддало весь свій час, труд і талант цьому ділу.

Слід згадати і тих кобзарів-батьків, що причинилися до поширення кобзарського мистецтва серед нашої молоді в Америці і в Канаді. Це, крім Г. Китастого, перш за все, Петро Гончаренко, бандурист-віртуоз, тенор-соліст з прекрасним тембром, інженер-конструктор сучасної бандури, голова, адміністратор, словом, душа і промотор усієї діяльности капелі. Далі Петро Китастий (батько Юліяна), Євген Цюра, Петро Потапенко, Назаренко, Микола Ліськівский, Махиня. Всі вони можуть бути горді з плодів своєї праці. Простіть, що не всіх згадав. Не та вже пам'ять. (А колись я знав цілу „Наталку Полтавку" напам'ять).

На кінець ще згадаю про Школу Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, біля якої виріс, наче гриб по дощі, правдивий, здоровий і чудовий ансамбль „Гомін степів". Розказала мені цього вечора мати одної із бандуристок ансамблю таку історію: коли вони виступали в часі Різдвяного сезону в катедрі св. Патріка в Ню Йорку, виконуючи українські коляди, підійшов до них Кардинал Кук і промовив: „Ваші інструменти, ваш спів, ваші одяги, ваша поява—це ангельська з'ява. Вам слід сидіти на самій середині церкви, перед престолом".

Згадую про цей випадок, бо це свідчить про те, що українське унікальне мистецтво кобзарів захоплює не тільки нас, але й чужинців. „Гомін степів" має усі дані, щоб стати професійною мистецькою одиницею в загальноамериканському мистецькому світі. Я певний, що М. Чорний своєю спритністю і запобігливістю докаже ще і цього чуда. Щасти вам, Боже!

Роман Левицький